

K ZÁPLAVÁM SI EMIRÁTY PŘISPĚLY GEOINŽENÝRSTVÍM SAMY: „OČKOVALY“ OBLAKA. Čech ze zatopené Dubaje: Jedl jsem burger a najednou měl nohy ve vodě...

- editor007 | 19. dubna 2024

SAE: Spojené arabské emiráty (SAE) zasáhl liják biblických rozměrů. Silnice se změnil v řeku, vyprahlá poušť pocítila, jak ničující mohou být záplavy. Tisíce cestujících uvízly na dubajském letišti. Na ulicích zůstali lidé uvěznění ve svých autech. K nejhorší bouři za posledních 75 let možná přispěli sami šejkové, protože od roku 2021 si „vyrábějí déšť“. Klimatologové ale tvrdí, že silné srážky oblast pravidelně zasahují a budou stále častější a intenzivnější.

Spojené arabské emiráty experimentují s počasím od začátku nového tisíciletí. Zejména metoda „očkování mraků“ se používá opakovaně, upozornil deník [Bild](#).

Národní meteorologické centrum (NCM) přiznalo, že v neděli a v pondělí nasadil k hrátkám s počasím skutečně letadla. V úterý pak zřejmě obloha odpověděla po svém.

Když se přidá kapka ke kapce

Při „očkování“ mraků se do oblak rozprašuje letadly či drony jodid stříbrný. Nerozpustná sůl přitahuje nejjemnější částice vody ve vzduchu. Tím se zrnka soli stávají těžšími a těžšími, dokud nenashbírají tolik vody, že vznikne dešťová kapka. A je pak tak těžká, že padá na zem jako srážky. Tento proces napodobuje přirozený vznik deště.

Podle profesora Maartena Ambauma, meteorologa z univerzity v britském Readingu, který na projektu dříve pracoval, si už v roce 2021 Emiráty „vyčarovaly“ dostatek mraků, z nichž by mohlo pršet. Teď se zapřísahává, že s potopou těchto dnů nemá nic společného.

A nejsou to „jen“ klimatické změny?

Ani není jisté, do jaké míry v SAE současné záplavy skutečně rozproudilo zmíněné „očkování“.

„Tato část světa se vyznačuje dlouhými obdobími bez deště a poté nepravidelnými, silnými srážkami, ale i tak se jednalo o velmi vzácné srážky,“ konstatoval Ambaum podle serveru zpravodajské stanice [BBC](#).

Zatím není možné přesně určit, jakou roli sehrála u daných záplav změna klimatu. To vyžaduje úplnou vědeckou analýzu přírodních a lidských faktorů, která může trvat několik měsíců. Rekordní srážky však podle odborníků odpovídají tomu, jak se klima mění.

Jednoduše řečeno: teplejší vzduch pojme více vlhkosti – asi o sedm procent navíc na každý stupeň Celsia –, což může opět zvýšit intenzitu deště.

„Intenzita deště byla rekordní, to ano, ale je to v souladu s oteplováním se podnebím, s větším množstvím vlhkosti,“ vysvětlil britský klimatolog Richard Allan s tím, že to vše obecně způsobuje, že silné srážky a související záplavy jsou postupně silnější.

Nedávná [studie](#) navíc naznačila, že roční úhrn srážek by se mohl do konce století na většině území SAE zvýšit až o 30 procent, jelikož svět se bude nadále oteplovat.

„Pokud lidé budou i nadále spalovat ropu, plyn a uhlí, klima se bude nadále oteplovat, srážky budou i nadále intenzivnější a lidé budou i nadále umírat při povodních,“ řekla poměrně tvrdě klimatická vědkyně Friederike Ottová působící na Imperial College London.

Větru a dešti zkoušejí poroučet i Čína a Rusko

S počasím si pohrávají zejména Rusové a Číňané. V roce 2008 použil Peking „naočkování“ mraků, aby odvrátil případnou bouřku při zahájení olympijských her – prostě se mělo rozpršet dříve.

Rusové každoročně „očkují“ mraky, aby jim na přehlídce vítězství 9. května v Moskvě vyšla modrá obloha. Ne vždy s úspěchem.

V Německu se mraky „očkují“, aby ochránily zemědělství před krupobitím, zejména na jihu.

San Diego 1916: Obchodník s deštěm

Už v lednu roku 1916 nabídl své služby městské radě v kalifornském San Diegu Charles Hattfield, který tvrdil, že za 10 tisíc dolarů město a jeho okolí zbaví katastrofálního sucha. Sám sebe skromně nazýval „urychlovačem vlhkosti“.

K obloze tehdy z věže, kterou postavil s mladším bratrem, vypustil „zaklínadlo“, tj. směs chemikálií. A skutečně, 6. ledna začalo pršet. Prudký liják s přestávkami však trval téměř celý měsíc, připomněl list [The Los Angeles Times](#).

Katastrofální sucho v San Diegu se tak Hattfieldovi možná podařilo zahnat. Na druhé straně ale přišly katastrofální záplavy. Protrhla se při nich hráz jednoho z městských rezervoárů na vodu, přičemž škody byly vyčísleny na tehdy závratných 3,5 milionu dolarů. V důsledku záplav navíc zahynulo více než 20 osob.

V obavách z lynče tento „vyvolávač deště“ opustil město. Když vody opadly, Hattfield se vrátil a podal žalobu. Soudní spory se v podstatě bezvýsledně táhly roky.

Vznikla každopádně legenda o „obchodníkovi s deštěm“ a doteď se vedou debaty, zda šlo o podvodníka či jen člověka s hlubokými znalostmi meteorologie, který si zkrátka byl jistý, že nějaké deště přijdou tak jako tak. Anebo jestli se mu to fakt povedlo, avšak trochu se to „zvirtlo“.

Na jedné straně se obecně objevují varování před zásahy do složitého systému, kterému ještě plně nerozumíme. Například v roce 2009 vyvolalo „očkování“ mraků v Číně sněhovou bouři, která tvrdě zasáhla hlavní město.

Za druhé, zatím není k dispozici žádný spolehlivý vědecký důkaz, že postup stoprocentně funguje. Některá „očkování“ mraků jsou neúspěšná a v jiných případech mohlo pršet přirozeně.

Čech ze zatopené Dubaje: Jedl jsem burger a najednou měl nohy ve vodě. Radši teď chodím bos

Tak zdivočelé přírodní živly pouštní Dubaj nepamatuje. Vzduchem létaly židle, obchody se praly s vodou deroucí se skrze dveře a nákupní vozíky sloužily jako improvizovaný prostředek k přebrodění zatopených silnic. Následky přívalového deště Dubaj stále trápí. „Jedl jsem burger a za chvíli jsem měl nohy ve vodě. Ale hranolky mi pak stejně udělali,“ popsal události redakci CNN Prima NEWS přímo z Dubaje Tom Mlejnek. Podívejte se na jím pořízené fotografie a videa.

V nejlidnatějším městě Spojených arabských emirátů stále zůstávají uzavřené některé silnice. Dubajské mezinárodní letiště již obnovilo provoz dvou terminálů, hlásí ale přeplněné haly. Největší přívalové deště od roku 1949 si vyžádaly jeden lidský život a nadále trápí obyvatele i turisty.

Mezi návštěvníky Dubaje je aktuálně i Tom Mlejnek. Do arabské země zamířil pracovně na krátké školení a o rozsáhlých záplavách samozřejmě dopředu nic netušil. „Boty radši nechávám doma a chodím venku bos v pantoflích. Je to takový bazén zdarma, akorát v něm plavou odpadky,“ řekl s nadhledem a nadsázkou redakci CNN Prima NEWS.

Překvapilo ho, že místní samospráva nekomunikovala během řádění živlů s obyvateli o něco lépe. „Ochromilo to dopravu. Třeba tu byla zavřená stanice metra, ale nikde nebyly žádné cedule nebo něco, co by řeklo, jestli a kdy to bude opět otevřené. Dovoz jídla nefungoval ani druhý den a z taxíků jezdily jen ty dražší varianty, kterým se vyplatilo riskovat, že možná někde zůstanou trčet nebo že se jim voda dostane do motoru,“ přiblížil Mlejnek dopravní situaci v Dubaji.

Sám několikrát viděl řidiče, jak vjeli do příliš hluboké vody a už se neodvážili pokračovat. Zatímco Češi by se nejspíše nezalekli ježdění ve vodě, zde bylo jasně vidět, že místní mají se záplavami minimální zkušenosti. Zatímco řidiči panikařili, s chodci potopa podle něj příliš nezamávala.

„Na sociálních sítích to vypadalo hůř než ve skutečnosti. Lidé prostě sundali boty a chodili v klídku dál, jako kdyby se nic nedělo. Obchody, pokud nebyly úplně pod vodou a technicky mimo provoz, fungovaly dál. Jedl jsem třeba burger a za chvíli jsem měl nohy ve vodě. Ale hranolky mi stejně udělali, i když už byly zatopené schody,“ řekl redakci CNN Prima NEWS a svá slova potvrdil videi ze zatopeného fast foodu.

Zůstal jsem zaseklý ve fast foodu, líčí Čech

On sám podle svých slov nepanikařil. „Byl jsem v klidu. Ze začátku jsem si při pohledu z okna říkal, že je to klasický evropský déšť. Když jsem pak šel ven, všiml jsem si, že je voda všude a že se v tom dá i koupat. Lilo fakt intenzivně, takže i s deštníkem byl člověk promočený,“ pokračoval Mlejnek, který mimo jiné působí jako webdesignový a vztahový konzultant.

Vyjít ven ovšem musel. Jinak by jednoduše zůstal bez jídla. Když se naskytlo několikaminutové okénko bez silného deště, vyběhl ven pro něco k snědku. „A pak se to rozjelo znovu a zůstal jsem zaseklý ve fast foodu,“ doplnil.

Silné deště zasáhly před několika dny také Omán, kde kvůli nim zemřelo 18 lidí, a to včetně školáků. Vydatně pršelo také v Bahrajnu, Kataru a v Saúdské Arábii. Agentura [AP](#) oslovila několik meteorologů, podle nichž rekordní deště v SAE nebyly zřejmě uměle způsobeny metodou zvanou cloud seeding (osévání mraků). Při ní se k vyvolání deště používá rozprašování některých chemických sloučenin, například jodidu stříbrného. Nebývalé deště v této pouštní zemi přičítají oslovení meteorologové klimatickým změnám.

ZDROJ: Bild / BBC / LA Times / Novinky / CNN Prima / AP / CZ24.News